

ВАЛЕРИ ПЕТРОВ
ТАВАНСКИ СПОМЕН

chitanka.info

1

*С есента и дните станаха студени,
а балтонът беше горе на тавана,
в дъното на стария лелин гардероб.
Бяха му ръкавите късичко скроени
и като го сложих, недобре ми стана,
та нарочно бръкнах в десния му джоб.*

*Бръкнах и извадих: снимка развалена
(двама млади влюбени на два стари стола,
кавалерът аз бях, в същия балтон),
после два бонбона в книжчица зелена,
два билета филмови, стари, без контрола,
и едно шишенце със одеколон.*

*„Тез билети — казах си — са от кино «Глория»,
прости са бонбоните, смешен е портрета
и шишето пълно е с разводнен парфюм.“
Казах, но си спомних ланшната история
влезе нещо тъжно тука, във сърцето,
име едно нежно дойде ми наум*

*и видях я, същата, в розово облечена,
същата усмивка и ръката същата,
и от ваксинацията малката следа.*

*„Панта рей!^[1] — помислих си. — Всичко е далече!
Миналите мигове вече се не връщат,
както се не връща речната вода.“*

*Но все пак останах в здрача на тавана.
В здрача на тавана, във балтона смешен,
любовта преминала си припомних аз.*

*В тъмното парфюмът нежно ме обхвана,
сладък бе бонбонът, снимката шумеше
и отнейде, та-та-ра, чуваше се джаз.*

2

*Най-напред бе всичко в розовата дреха,
биеше сърцето гръмко във гърдите
само като видех вашата врата,
саксофони свиреха, облаци хвърчиха
и тролеят движеше се помежду звездите,
и сънувах всяка нощ твоите уста.*

*След това писмата. Ах, писмата стари,
писани небрежно сред черновки четири,
с хиляди целувки върху всеки лист,
със цветя безбройни като във хербарий,
с нежни обяснения цели километри,
с послепис и после с послепослепис!*

*След писмата — помниш ли? — първите ни срещи,
твоите родители, мразещи ме искрено,
бялата ти шапка, белите брези.
И писма отново: „Ще ли разбереш ти?
Не ме пускат вече. Много ми се иска, но...“ —
Строфи и любов и кофи със сълзи.*

*Помниш как поскъриваха стълбичките дървени.
Помниш как мечтите ни тихо се намериха
в малката ми стаичка, цялата във прах?
Помниш как във всичко мислехме се първи,
а пък все откривахме старата Америка?
Колко много копчета, колко много страх!*

*Спомняш ли си масичката в „Бивша орхидея“?
Помниш ли пейзажите (морски и планински)?
Помниш как разсмиваха ни стенните рога,*

*как един до други ний седяхме в нея
и четяхме с трепет книги медицински
и шептахме бледи: „Ах, ами сега!“*

*Помниш ли, не помниш ли? Кой те знай къде си,
сигурно ще вземеш оня зъболекар
и ще слушаш свърдела му, и ще си добре.
Помниш ли, не помниш ли? Всичко отиде си.
Като стар часовник, тихо и полека,
любовта в сърцата, изхабена, спре.*

*Дните се редуваха все едни и същи,
люшкаха се кожешите дръжки във трамваите,
никнеха и вехнеха горските треви,
а пък ний се срещяхме в слънце и във дъжд и
сменяхме си дрехите, сменяхме си стаите
и веднъж усетихме: нещо не върви!*

*Празни бяха срещите, глупави — алеите,
стаята ми — хладна, пастите — безвкусни,
и дори ядосващи — стенните рога;
и по жици вече бягаха тролите,
и сънувах вече други, чужди устни,
а по твоите устни лепнеше тъга.*

3

*Неделята е тъжен ден за хора,
усещаци един от друг умора,
държещи се един за друг едва.
В една неделя срещнахме се двама.
„Не закъснявай!“ — бях ѝ казал. „Няма!“
И дойде в три без четвърт вместо в два.*

*И тръгнахме по улиците стари
по пролетните сухи тротоари,
извити без начало и без край.
Вървахме все по същите маршрути
със същи спирки, в същи брой минути
като квартален остарял трамвай.*

*До днеска още къщите аз помня:
най-първо беше надписът огромния
с показващ пръст „Бръснарница Багдад“;
след туй гаражът, малката градина
и железарят, с ключ от ламарина,
и киното, и възлищният склад.*

*И ний вървахме и не си говорехме,
каквото да говорехме и сторехме,
говорено и сторено бе веч;
познавахме си шапките, костюмите,
познавахме си мислите и думите
и бе излишна всяка наша реч.*

*И аз си мислех: „Вече сме към края.
И тъжно ми е, а защо, не зная.
Носът ѝ бе по-тъничък преди.*

*Туй копче скоро май ще се изгуби.
Оградите са пълни с думи груби
и тази шапка лошо ѝ седи.*

*Оградите са пълни с думи мръсни.
Туй копче по-добре да се откъсне.
А ний да скъсаме е най-добре.
Във Бомбо-Нгонго нейде ми се ходи.
Какво ли е да плаваш с параходи
в изпъстрено със рифове море?...“*

*И виждаха се негърските лагери,
и чуваха се негърските шлагери,
и лових риба в синята вода.
Тогаз тя каза: „За какво мечтаеш?“
„За теб! — отвърнах аз. — Нима не знаеш?“
„Обичаш ли ме?“ — каза. Казах: „Да!“*

*И както тъй вървахме неусетно,
достигнахме до спирката ни сетна,
поспряхме се и тръгнахме назад.
Най-пръв бе складът, после киното,
ключът от ламарина и градината,
гаражът и „Бръснарница Багдад“.*

4

*Облачета плуваха в небесата чисти
и мъхнати листи имаше по клоните
в парка, дете водеше тъжният ни друм.
Велосипедистите бягаха по пистите
и внезапно качваха се горе по наклоните,
като шумолеха с нежен гумен шум.*

*Бяха снизходителни и добри пазачите,
хората се чувстваха леки без галоши
и вървяха с кухи вафли във уста.
Футболните зрители биеха играчите,
не че тез последните бяха толкоз лоши,
а защото, тъй на, просто пролетта...*

*Само ний се чувствахме, сякаш беше есен.
Бяхме си дотегнали, казано накратко.
Краят беше близък и бе сто на сто.
Хороскоп извадихме, но не беше весел,
ядохме бонбони, но не беше сладко,
искахме да седнем — нямаше място.*

*После на чорапа ѝ бримка се изнищи.
Детската градина беше пълна с крясъци.
Хвъркна в стратосферата изтърван балон.
След това аз стрелях на едно стрелбище,
три железни тигъра паднаха със трясъци
и получих премия цял одеколон.*

*Дъх водеколонен, тъжен и далечен,
дъх от любовта ни, от мечтите мирис,
на тавана носиш ти спомен оттогаз!*

*„Панта рей! — си казвам аз. — Всичко веч протече,
есента е тъжна и там долу свири
като бормашина оня глупав джаз!“*

5

*Тъй както го рисуват по картините,
небето беше бледо над комините
и празен беше празничният ден;
и ние се погледнахме печално,
и влязохме във киното квартално,
където даваха „О, ти мой блен!“.*

*О, ти мой блян със пожарогасители,
о, зрители със външности съмнителни,
афиши с отлетяло вече „Днес“.
И тъмно, и плювалници нечисти,
и снимки на забравени артисти —
Мачис и Хари Пил, и Мае Уест...*

*Бе почнало. Едно хлапене мина
в салона с нас под форма на роднина.
Бе почнало и вътре беше мрак.
Върху екрана смееха се двама,
след туй при тях пристигна една дама
и каза с надпис: „Той ще дойде пак.“*

*И знаехме ний филма чак до края
(и как ще я съгледа той в трамвая,
и как бандита ще го сгази трен),
защото бяхме го видели двамата
със мъничка промяна на рекламата,
тогава беше май „Ела при мен!“.*

*И ний седяхме близо до кабината,
и слушаше се как шуми машината,
и снопът бе тъй ниско при това,*

*че трябваше ми мъничко да стана,
за да израсне мигом на екрана
една ужасна рошава глава.*

*И аз седях и мъчех се да гледам,
и скърцаше креслото на съседа,
и аз се чувствах уморен и стар;
и тъжно бе, и чувах как сред мрака
един часовник във гръдта ми трака
и се нуждае от часовникар.*

*А после дойде „Край“ и вентилатора
със гръм наблъска вятър във театъра,
и светна, и платното избледне;
и ний видяхме тъжни и посърнали,
че всички двойки бяха се прегърнали
и само ние, само ние — не.*

*И си излязохме. „На мене струва ми се —
аз казах, — че достатъчно преструвахме се.“
Тя каза тихо: „Също и на мен.“
Врабчетата шумяха във градините,
небето беше бледо над комините
и празен беше празничният ден.*

6

*Когато ни дотегна вече всичко
и хороскопът, пишец за раздяла
— ах, вече ясно бе! — излезе прав,
отидохме — така, зарад шегичката —
тя с нова рокля, аз със роза бяла,
при стария крайпътен фотограф.*

*Той сложи във петлицата ми розата,
разгъна фона с бясна Ниагара
и погледа ни точно нагласи;
ала за нас бе малко мъчна позата,
аз мръднах, той капачето изкара,
тя мигна и той каза ни: „Мерси!“*

*И почна се играта на среброто,
на солите пълзенето неравно,
безшумният молекулярен взрив;
и ето че във ваната, в живота,
от Нищото изплава бавно-бавно
невижданият мокър негатив.*

*А пък отвед ни гледаха портрети,
прекрасни мигове, навеки спрени,
фиксиран човешки младини,
намръщени младежи със каскети,
от зли роднини двойки разделени,
деца в ковчези, бременни жени.*

*И всичко стана жално моментално:
и хората, и бледното предградие,
и снимката, излязла тъй добре,*

*и двамата се гледахме печално,
и нейде се обади едно радио:
„Вероника, животът е море!“*

*Една зарзаватчийка се разчувства
и каза, че блазя ни, че сме млади,
и че момата е таман за мен;
а фотографът каза за изкуството,
че то е вечно, снимките извади
и ни ги даде в плик един зелен.*

*И тръгнахме ний в пътя си полека,
и влажни бяха снимките и двете,
и в плика залепиха се така,
че колкото и да ги дърпах леко,
във нейната остана мойто цвете,
а в моята — едната ѝ ръка.*

*Тогаз си казах: „Туй са явни знаци,
че ще се срещнем пак и не след много.“
Ала гласът, гласът ми беше нов
Във входа на една кооперация
целунахме се, казахме си „сбогом!“
и тъй завърши нашата любов.*

7

*Но дали наистина туй бе вече края?
Горе от тавана слушам как тромбона,
та-та-ра, печално в есента звучи.
Нещо ме ядосва, но какво — не зная.
Може би балтона? Може би бонбона,
който тъй е сладък, че почти горчи.*

*Ах, защо ни трябваше да се разделиме!
Аз тогаз си мислех, че ще те забравя,
но сега си мисля, че съм бил глупак.
И усещам, нещо зъб един боли ме,
и ако не мине, трябва да го правя,
и как мислиш, може да се срещнем пак?*

[1] Панта рей (старогр.) — всичко тече. ↑

Издание:

Доц. д-р Валери Стоилов Стефанов
Ст.н.с. II ст. д-р Александър Асенов Панов

Литература за 8. клас

Рецензенти: проф. д-р Милена Георгиева Цанева, Виолета
Георгиева Колева и Румяна Петъова Панкова

Редактор: Правда Панова
Редактор на издателството: Илия Илиев
Художествен редактор: Михаил Руев
Корица и графичен дизайн: ИК „Анубис“
Технически редактор: Симеон Айтов
Коректор: Даниела Гакева

Българска. Първо издание/допечатка, 2002 г.
Формат 70×100/16. Обем 22 п.к.

Издателска къща „Анубис“, София
Предпечатна подготовка „Алкор — Владислав Кирилов“
Печатница „Инвест прес“ — София

ISBN 954-426-334-9

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.